

УДК 687.01

ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ ДИЗАЙНЕРІВ, ЯКІ НАДИХАЛИСЯ СУБКУЛЬТУРАМИ ПРИ СТВОРЕННІ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ

Л. В. КРАСНЮК, А. І. ЯЦІЙ

Хмельницький національний університет

Вплив субкультури на моду неможливо переоцінити. Безліч дизайнерів з середини 1960-х і по сьогоднішній день надихаються стилем окремих спільнот, об'єднаних культурним кодом, ідеологією і зовнішнім виглядом (об'єднувати людей подібним чином завжди прагнула і індустрія моди). Субкультура народжується і існує у контексті певних потреб людей соціалізуватися і при цьому активно заявити про себе. В основі цього явища лежить особливий спосіб світосприйняття зі своєю системою духовних цінностей. Тобто субкультура – це форма самовираження і самостійного висловлення про найважливіше для людини: життя, можливість змінити світ, зробити його цікавішим, скинути з себе ярмо стереотипів, відмовитися від соціальних канонів, утвердити життєву альтернативну позицію.

Субкультури мали і мають великий вплив на всі сфери життя, не виключенням є і Висока мода. Сучасні дизайнери основою своїх колекцій часто обирають як автентичні моделі субкультурних напрямів, так і копії попередніх історичних періодів, тобто колекції всесвітньо відомих попередників, які вже одного разу адаптували протестний субкультурний посыл в нові моделі одягу.

Процеси запозичення та адаптації стильових субкультурних напрямів, перетворення їх у тренди Високої моди, а в подальшому і в одяг для масового споживання досліджено на прикладах творчості дизайнерів ХХ-ХХІ ст., які надихалися молодіжними течіями хіпі, панку, кібер-культури, рейву та інших субкультур.

Як відомо, хіпі – молодіжний рух кінця 50-х, початку 60-х років, який суттєво вплинув на світ Високої моди. Світогляд хіпі ґрунтувався на ідеях рівності та любові, вільнодумства та неприйняття доктрин капіталістичного суспільства. Представники субкультури хіпі відмовилися від брендованого одягу, предмети гардеробу виготовляли або вручну, або вносили стилістичні зміни у промислові вироби. Хіпі виступали за екологізацію моди, тому використовували натуральні тканини з етнічним орнаментом, джинси або штани з додатковими клинами, які не заважають рухам, сарафани, аксесуари та прикраси з натуральних матеріалів.

Одним із перших, хто адаптував цей напрям до стандартів Високої моди, був відомий французький дизайнер Ів Сен-Лоран, який представив сукні, спідниці, блузки з рослинними орнаментами, доповнені дерев'яними браслетами, плетеними різнокольоровими шнурами, намистами та пов'язками на голову (рис. 1). Колекцію у стилі «бохо-хіпі» запропонував Роберто Каваллі, який використав у моделях яскраві принти та забарвлення, багатощаровість, вільні форми, етнічні вишивки, поєднання матеріалів різних фактур, етнічно стилізовані прикраси, хустки (рис. 2).

Рис. 1. Ів Сен-Лоран, колекція в стилі хіпі-люкс «Russian Ballet and Opera», 1976 р.

Рис. 2. Роберто Каваллі, колекція в стилі бохо-хіпі «Roberto Cavalli», осінь-зима 2011-2012р.р.

Молодіжна субкультура панку, яка запозичила бунтарські ідеї у хіпі, зародилася в середині 70-х років ХХ ст. у США. Яскравий макіяж, пірсінг, шкіряні корсети, панчохи в сітку, латекс, ремені, зашморги, шиповані браслети стали невід'ємними рисами агресивного образу панків. Ідеологами цього руху, особливо в галузі моди та стилю, була дизайнер Вівен Вествуд. Дизайнерка створювала одяг-виклик, елементи якого були наділені відвертою ворожістю – булавки, небезпечні бритви, ланцюжки, нашійники (рис. 3).

Однак першою наважилася адаптувати субкультурну систему знаків до світу Високої моди відома англійська дизайнерка Зандра Роудс, представивши у 1977 р. колекцію вечірніх суконь під назвою «Концептуальний шик» (рис. 4).

У стилі панк розробляли колекції такі відомі кутюр'є як Крістофер Бейлі, Федеріко Дольче та Стефано Габбана, Джон Гальяно, Ніколя Геск'єр, Рей Кавакубо, Карл Лагерфельд, Александр Маккуїн, Роселлі Джардіні, Мучча Прада, Джані Версаче, Жан-Поль Готье, Джун Ватанабе, Марк Джейкобс (рис. 5).

Рис. 3. Вів'єн Вествуд, колекція «Pirate», осінь-зима 1981-1982р.р.

Рис. 4. Зандра Роудс, колекція "The conceptual Chic", 1977 р.

Рис. 5. Марк Джейкобс, колекція в стилі панк та глем-метал «Resort», 2017 р.

Рух рейверів виник наприкінці 1980-х у Великобританії, де за законом музика в нічних клубах вимикалася о другій годині ночі, тому молодь у пошуках продовження свята влаштовувала нелегальні афтепати з електронною

музикою на занедбаних заводах та складах. Дрес-код рейверів – зручне взуття, зручний одяг, яскраві кольори, вузькі окуляри. Захоплення дизайнера Рафа Сімонса андеграундною субкультурою рейверів прослідковується в багатьох його колекціях. Наприклад, на завершенні осіннього тижня моди в Нью-Йорку у 2018 році він зробив усе можливе, щоб перенести гостей у відомий берлінський нічний клуб Berghain – або, принаймні, подібний темний індустріальний простір, освітлений лазерами та гуркотом техно (рис. 6).

Рис. 6. Раф Сімонс, колекція у рейдерському стилі, 2018р.

Рис. 7. Дольче і Габана, колекція «Цифровой гедонізм»: «Dolce & Gabbana», осінь-зима 2021р.

Рис. 8. Колекція в стилі байк, «Roberto Cavalli», осінь-зима 2021-2022рр.

Доменіко Дольче і Стефано Габбана влаштували грандіозне шоу, присвячене кіберкультурі, представивши колекцію «Цифровой гедонізм». У показі, крім моделей, взяв участь робот, який відкрив шоу своєю появою на подіумі. Таким чином дизайнери прагнули показати злиття двох світів у новій реальності – технологій і майстерності, а також поєднання традицій з інноваціями. Нова колекція Dolce & Gabbana вийшла яскравою і футуристичною, об'єднавши у собі елементи хіп-хопу зі стилями гранж і панк, а також фірмовий гламур бренду з кислотними відтінками з 90-х. Вона включила в себе вироби з глянцевиими принтами, одяг з ПВХ-пластика, неонові брючні костюми, строкаті шуби, футболки з написами, а також актуальні аксесуари – пластикові прозорі маски для обличчя.

Фаусто Пульзізі дизайнер Будинку моди «Roberto Cavalli» представив колекцію, за основу якої використав байкерський стиль та елементи хіп-хоп культури, додавши агресивності анімалістичними принтами на чорному тлі. Тваринний малюнок прикрашає спортивні куртки, сорочки лаконічного крою та сукні. Матеріали максимально різноманітні: це денім, шифон, бавовна, шерсть, шкіра.

Таким чином, проведений аналіз показав, що субкультури, які сформували у сучасному суспільстві свій цілісний образ за рахунок автентичності, протистояння звичному способу життя, новому світогляду, власній символіці, і які, як правило, заперечували використання брендованого одягу, можуть бути використані джерелом натхнення для проектування авторських колекцій одягу.